

FIRAT KALKANI BÖLGESİNDE DEVAM EDEN YENİDEN YAPILANMA SÜRECİ İÇERİSİNDE EĞİTİM

EDUCATION IN THE ONGOING RESTRUCTURING PROCESS IN THE EUPHRATES SHIELD REGION

Abdülkadir SARIBAY*

Öz

Suriye’de ortaya çıkan iç savaş, bölge ülkelerinin özellikle de Suriye ile sınır olan Türkiye gibi ülkeleri önemli ölçüde etkilemiştir. Bu süreçte Türkiye özellikle ulusal güvenliğini sağlamak amacıyla çeşitli askeri operasyonlar gerçekleştirmiştir. Suriye iç savaşıyla birlikte başlayan olaylar sonrasında bölgede birçok terör örgütü ortaya çıkmıştır. Terör örgütlerinin bölgedeki faaliyetleri sebebiyle Türkiye’nin gerçekleştirdiği askeri operasyonlardan birisi de Fırat Kalkanı Harekâtıdır. Bu çalışmada, Fırat Kalkanı Harekâtı sonucunda terörden temizlenerek güvenli hale getirilen bölgede yaşanan yeniden yapılanma süreci içerisinde eğitim başlığı değerlendirilmiştir. İç savaş süresince, zorunlu göçe maruz kalan ve çeşitli problemlerle karşılaşan bölgede yaşayan insanların, Fırat Kalkanı Bölgesinde harekât sonrası temel kamu hizmetlerinin başında gelen eğitim imkânına erişiminde yaşanan değişim ve dönüşümler ele alınmıştır. Çalışma kapsamında harekâtın hemen akabinde gerçekleştirilen mevcut durumun tespiti ve sonrasında yapılan onarım çalışmaları ve mevcut durum ele alınmıştır. İlk, orta ve lise eğitiminin yanında eğitim alanında yapılan diğer çalışmalar ile birlikte yüksek öğrenim noktasında da gerçekleştirilenler rakamlarla değerlendirilmiştir. Bu çalışma, hem politika ve proje yöneticileri ile yüz yüze gerçekleştirilen mülakatlar, hem de mülakatlara ek olarak sahaya (Fırat Kalkanı Bölgesi) yapılan seyahatler sonrası gözlem ve bölge halkı ile görüşmelerden elde edilen bulguların kategorik olarak incelenmesi sonrası akademik perspektifle incelenmesini kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Suriye, Yeniden Yapılanma, Eğitim, Fırat Kalkanı Bölgesi.

Abstract

The civil war that took place in Syria affected the countries of the region, especially Turkey, which have borders with Syria. In this process, Turkey carried out various military operations in order to ensure its national security. After the events started with the Syrian civil war, many terrorist organizations emerged in the region. One of the military operations carried out by Turkey because of terrorist activities in the region is Operation Euphrates Shield. In this study, the title of education during the restructuring process in the region which was cleared from terrorism as a result of Operation Euphrates Shield was evaluated. During the civil war, the changes and transformations in the access to education opportunities, which is a basic public service, of the local public who were subjected to forced migration and faced various problems in the Euphrates Shield region after the operation were considered. Within the scope of the study, determination of the current situation immediately after the operation and the subsequent repair works and the current situation were discussed. In addition to primary, secondary and high school education, other studies carried out in the field of education, as well as those carried out at the higher education point, were evaluated with figures. This study includes both face-to-face interviews with policy makers and project managers, as well as interviews after the visits to the site (Euphrates Shield Region) and cathegoric examination of the findings obtained from the interviews with the people of the region from an academic perspective.

Keywords: Social Policy, Syria, Restructuring, Education, Euphrates Shield Region.

Giriş

Suriye’de 2011 yılı içerisinde başlayan barışçıl eylemler rejimin bu eylemleri bastırmada kullandığı yöntemler neticesinde bir iç savaşa dönüştü. İç savaşın başlamasından itibaren geçen dokuz sene içerisinde bölgede oluşan otorite boşluğu muhtelif terör yapılanmalarının zemin bulması için uygun bir ortam oluşturmuştur. Bu durum sonrası Türkiye 2016 yılı Ağustos ayı içerisinde bölgede konuşlanmış olan DEAŞ yapılanmasına yönelik olarak Fırat Kalkanı Harekâtını başlatmıştır (Acun, 2016). Yaklaşık 7 ay süren harekât sonrası terörden temizlenerek güvenli bir bölge haline gelen Fırat Kalkanı Bölgesinde, Suriyeliler için birçok çalışma başlatılmıştır. Bölgeye yönelik olarak yapılan çalışmalar ile iç savaştan kaynaklı, sosyal devlet hizmetlerinden yoksunlaşan Suriye halkının, yeniden temel vatandaşlık hizmetlerine erişimleri sağlanarak, bölgenin yeniden yaşanabilir hale getirmesi amaçlanmaktadır. Bunların başında da eğitime yönelik olan faaliyetler gelmektedir. Bu kapsamda çalışmamızda eğitim alanında meydana gelen değişim ve dönüşüme odaklanılacaktır.

* Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Politika Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi.

1. İlk ve Orta Öğrenim Alanında Yapılan Çalışmalar

1.1. Harekât Öncesi Eğitim Açısından Bölgenin Durumu

2017 yılının Şubat ayında sona eren Fırat Kalkanı Harekâtı'nın sonrasında 2017'nin bahar aylarında harekât ile terörden kurtulan ilk bölge olan Cerablus'tan başlamak üzere bölgeye yönelik eğitim çalışmaları başladı. Bölge de yapılan çalışmaların koordinasyonun için bölge iki bölüm şeklinde ele alınmıştır. Bir bölüm Gaziantep, diğer bölüm ise Kilis Valiliğinin koordinasyonunda çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda ilgili valiliğin eğitim koordinatörü, Maarif Vakfı ve bölgede tesis edilen mahalli meclislerin eğitimden sorumlu üyelerinin eş koordinesinde çalışmalar yürütülmektedir (Kara, 2018)

Suriye'de halen devam etmekte olan iç savaş sebebiyle, savaşın başladığı 2011 yılından harekâtın başladığı tarih olan 2016'ya kadar eğitim ve öğretim hizmetleri diğer birçok kamu hizmeti gibi akamete uğramıştır. Bölgede harekât öncesi bulunan öğrenci potansiyelinin birçoğu savaş dönemi içerisinde okula gidememiş, okuma yazma dahi öğrenememiş kişilerden oluşmaktadır. Keza bölgeye yönelik eğitim çalışmaları iç savaş öncesi dahi ihmal edilmiş, uzun süren iç savaş süresince ciddi hasar görmüştür. Fırat Kalkanı Bölgesinde harekât sonrası eğitim çalışmalarına dair yapılan gözlemlerde okulların %12'sinin (34) tamamen yıkıldığı, %42'sinin (101) ağır hasarlı olduğu, %13'ünün (36) hafif hasarlı, %8'inin (24) ise hiç okul olmaması nedeniyle çadır vb. yerlerde eğitim çalışmalarını yürütülmeye çalışıldığı, %4'ünün (11) STK'lar tarafından temin edilen konteyner derslik şeklinde olduğu, %11'inin (36) bölgeye başka yerlerden göç eden mültecilerin ikamet amacıyla kullandığı sadece %10'unun ise küçük onarımlarla kullanılabilir hale geleceği görülmüştür. Bu okulların hemen hemen hiçbirinde sıra dâhil hiçbir eğitim araç ve gereçlerin olmadığı, savaş döneminde ve sonrasında okullardaki araç ve gereçler yakılarak yok edildiği gözlemlenmiştir. Okullarda kalorifer sisteminin, elektrik, su ve telefonun bulunmadığı; kanalizasyon ve su şebekelerinin kullanılamaz halde olduğu gözlemlenmiştir. Geçmişe yönelik öğrencilere ait herhangi bir kayda ulaşılamamıştır. Bunun yanında iç savaş öncesi dönemde Suriye yönetimi tarafından öğretmenlere nitelikli denebilecek düzeyde maaş verilmemesi sebebiyle öğretmenlerin ek işler ile uğraşmalarının eğitim hayatını olumsuz etkilediği anlaşılmıştır. Ayrıca bölgede farklı ülkelerden gelen STK'lar tarafından yürütülen eğitim çalışmalarının da bulunduğu, bu durumda eğitimin birliği noktasında bütünlüğe zarar verecek konumda olduğu tespit edilmiştir. Suriye'deki çatışma bölgelerinden Fırat Kalkanı Bölgesine göç eden kişilerin yoğun olarak bulunduğu başta Azez kamplar bölgesi olmak üzere öğrencilerin derme çatma çadırlarda ve zeytinliklerin üstüne gerilen brandaların altında eğitim imkânına ulaşmaya çalıştıkları tespit edilen bir başka husustur (Sunum, 2019).

1.2. Yeniden Yapılanma Çalışmaları

Harekât akabinde bölgedeki eğitim çalışmalarına yukarıda ifade edildiği gibi çok zorlu şartlar altında başlanılmıştır. Türkiye'nin görevlendirdiği ilgili eğitim koordinatörleri ile bölge mahalli meclislerinin eğitim sorumluluklarının koordinesinde ilk olarak bölgenin temel ihtiyaçları tespit edilmiştir. Bu çerçevede kullanılabilir durumdaki derslik ve okulların tamir, bakım ve onarıma ihtiyaç duyan okulların donatım ihtiyaçları, eğitim ve öğretimle ilgili öğrencilerin ders araç-gereçleri ve bölgede ki derslerin devam edebilmesi için gerekli personel ihtiyacı tespit edilmiştir (Coşkun, 2018).

Mahalli meclisler bölgede ki öğretmen ihtiyacına binaen personel ilanına çıktılar (Bakanlığı, 2017). Bu çerçevede daha önceden öğretmenlik görevinde bulunmuş ya da eğitime dair formasyonlarını ispat edebilen 6572 kişi verilen hizmet içi eğitim sonrasında göreve başlamışlardır. Okullarda ihtiyaç duyulan donatım, ders kitabı vb. eksikliklerin tespiti yapılarak bu ihtiyaçların giderilmesi adına çeşitli ulusal ve uluslararası STK'larında katkılarıyla 628 bin set Arapça ders kitabının basımı gerçekleştirilerek bölgedeki öğrencilere dağıtımı sağlandı. Fırat Kalkanı Bölgesinde 2017-2018 eğitim yılında Suriye'nin genelinde uygulanan 6+3+3 eğitim sistemi yürütülmektedir. Eğitim dili Arapça olmakla beraber resmi tatil günleri cuma ve cumartesi günleridir. Bölge genelinde ders programına eski programa ilave olarak Türkçe dersi eklenmiştir. Bölgede eğitim ve öğretim faaliyetlerini organize etmeye yönelik hazırlanan mevzuatlar bölge meclislerinde onaylanarak uygulamaya konulmuştur. Bölgede iç savaş öncesinden kalan şeriat mektepleri Türkiye'deki imam hatip ortaokulu ve liseleri örneğine göre yeniden dizayn edilmiştir. Bölgedeki hasar durumları tespit edilen okulların onarım çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca tamir ve bakımı yapılan okulların donatım malzeme ihtiyaçları ve diğer gerekli olan ihtiyaçları giderilmiştir (Sunum, 2019).

Fırat Kalkanı Bölgesinde yetişkinlere yönelik olarak halk eğitim çalışmalarını koordine etmek üzere beş bölgede halk eğitim merkezi oluşturulmuştur. Bölgenin ihtiyaçlarına uygun olarak kuaförlük, dikiş-nakış, el işi, Türkçe, hat, telefon tamirciliği ve bilgisayar tamirciliği kursları açılmıştır.

Dokuzuncu sınıfı bitiren ve eğitime en az 3 yıl ara vermiş öğrenciler ile 12. Sınıftan mezun olmuş öğrencilere yönelik Bakalorya (lise bitirme) sınavı organize edildi (K. M. Müdürlüğü, 2018). 3500 öğrencini

katıldığı bu sınav neticesinde öğrencilerin eğitimlerine dair uluslararası geçerliliği bulunan bir transkript verilmiştir. Bunun yanında bölge öğrencilerine yönelik rehberlik araştırma merkezleri, eğitim faaliyetlerinin denetimi ve öğretimsel rehberlik amaçlı maarif müfettişliği sistemi kurma çalışmaları devam etmektedir (Sunum, 2019).

1.3. Verilerle Fırat Kalkanı Bölgesinde Eğitim

Bölgede harekâttan hemen sonra başlayan 2016-2017 eğitim öğretim yılında 106.000 öğrenci eğitim görürken, 2017-2018 yılında bu sayı 163.315 öğrenciye ulaşmıştır. 2018-2019 yılında ise 188.322 öğrenci eğitim görmektedir. Fırat Kalkanı Bölgesinde harekâttan önce sadece %10'luk kısmı kullanılabilir olan 411 adet okul bulunuyorken 23.01.2019 itibarı ile tamamı kullanılabilir durumda 511 okul eğitim faaliyetlerine devam etmektedir (Sunum, 2019).

Tablo. 1: Fırat Kalkanı Bölgesi Eğitim Verileri (Sunum, 2019)

FIRAT KALKANI	EĞİTİM VERİLERİ
Aktif Okul	511
Toplam Personel	8.870
Toplam Öğrenci	188.322
İdareci Müdür - Müdür Yardımcısı	1193
Öğretmen	6873
Müstahdem - Bekçi	804
Toplam Personel	8.870
Toplam Öğrenci	188.322

Tablo. 2: Fırat Kalkanı Bölgesi Öğrenci Bilgileri (Sunum, 2019)

DÜZEYİ	Öğrenci Bilgileri						TOPLAM
	AZEZ	SOURAN	AKHTARIN	MAREA	ÇOBANBEY		
OKULÖNCESİ	0	851	340	100	355	1.646	
İLKOKUL 1. SINIF	11.129	2.058	3.777	2.440	2.080	21.484	
İLKOKUL 2. SINIF	10.839	4.049	5.566	2.241	3.857	26.552	
İLKOKUL 3. SINIF	6.859	3.180	3.776	1.998	1.738	17.551	
İLKOKUL 4. SINIF	4.564	1.776	2.364	1.394	1.196	11.294	
İLKOKUL 5. SINIF	3.023	1.000	1.560	1.281	776	7.640	
İLKOKUL 6. SINIF	1.810	723	1.143	920	400	4.996	
ORTAOKUL 7. SINIF	1.340	475	1.001	761	359	3.936	
ORTAOKUL 8. SINIF	824	270	618	533	148	2.393	
ORTAOKUL 9. SINIF	805	102	333	310	0	1.550	
LİSE 10. SINIF	507	0	322	328	0	1.157	
LİSE 11. SINIF	368	0	104	113	0	585	
LİSE 12. SINIF	453	0	57	40	0	550	
HEM KURSİYER SAYISI	0	0	378	0	0	378	

Tablo. 2: Fırat Kalkanı Bölgesi Öğrenci Bilgileri (Devamı) (Sunum, 2019)

DÜZEYİ	ÖĞRENCİ			BİLGİLERİ		TOPLAM
	CERABLUS	EL-BAB	KABBASIN	BZAA		
OKULÖNCESİ	1.107	550	249	252	2.158	
İLKOKUL 1. SINIF	5.779	4.811	3.357	3.265	17.212	
İLKOKUL 2. SINIF	6.195	6.079	3.260	3.521	19.055	
İLKOKUL 3. SINIF	4.326	4.521	2.995	1.934	1.776	
İLKOKUL 4. SINIF	3.610	3.691	1.451	1.072	9.824	
İLKOKUL 5. SINIF	2.851	3.379	909	755	7.894	
İLKOKUL 6. SINIF	2.747	2.888	594	549	6.778	
ORTAOKUL 7. SINIF	929	1.608	545	268	3.350	
ORTAOKUL 8. SINIF	577	1.066	240	171	2.054	

ORTAOKUL 9. SINIF	329	753	181	189	1.452
LİSE 10. SINIF	150	527	120	101	898
LİSE 11. SINIF	138	371	27	9	545
LİSE 12. SINIF	88	267	59	51	465
HEM KURŞİYER SAYISI	35	436	386	302	1.159
GENEL TOPLAM		188.332			

2.Yükseköğretim Alanında Yapılan Çalışmalar

Bölgede başlatılan bir diğer eğitim hamlesi de bölgede ki yükseköğretim çalışmalarıdır. Günümüzde Fırat Kalkanı Bölgesi adıyla anılan bölge iç savaş öncesi dönemde de yükseköğrenim açısından kısır bir bölgeydi. Sonrasında iç savaş döneminde de yapılan çalışmalar basit bazı faaliyetlerin ötesine geçememiştir. Fırat Kalkanı Harekâtı sonrası diğer bir çok alanda olduğu gibi yükseköğrenim noktasında da bir çok gelişme yaşanmıştır.

2.1. Gaziantep Üniversitesi Cerablus Meslek Yüksekokulu

Gaziantep Üniversitesi tarafından 5 Haziran 2018 tarihinde resmî gazetede yayınlanan karara göre Cerablus 'ta açılan meslek yüksekokulunda 145 öğrenci eğitim görmektedir (cerablusmyo.gantep.tr).

Bu meslek yüksekokulunun kuruluş amacı harekât sonrası temizlenen bölgeye dönüş sağlayan akademisyen, araştırmacı ve yükseköğretim döneminde bulunan gençlere yönelik kendi dillerinde Arapça eğitim vererek hem ekonomik hayata hem de eğitim hayatına kazandırmayı amaçlamaktadır. Açılan bölümler bölgenin ihtiyaç duyduğu iş kollarına göre belirlenmiştir. Gaziantep Üniversitesi bünyesinde Suriye'de dâhil pek çok Ortadoğu ülkesinden Arap kökenli öğrenci bulunmaktadır. Üniversitede eğitim alan Suriyeli öğrencilerin Türkçe ve İngilizce programların yanı sıra, 8 tane lisans programında Arapça eğitim alıyor olmaları Cerablus meslek yüksekokulunun Gaziantep Üniversitesi bünyesinde açılmasındaki önemini göstermektedir (cerablusmyo.gantep.tr).

Meslek Yüksekokulu bünyesinde yer alan bölüm ve programlar belirttiğimiz gibi bölgenin ihtiyaçları çerçevesinde ve sonrasında gelişimi sağlayacak insan gücü yetiştirmeyi göz önüne alarak oluşturulmuştur. Aşağıda tablo 3'te Cerablus meslek yüksekokulunun bölüm ve programlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo.3: Cerablus Meslek Yüksekokulu Bölüm ve Programlar (cerablusmyo.gantep.tr)

BÖLÜM VE BÖLÜM	PROGRAMLAR
SAĞLIK BAKIM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ	Hasta Bakım Hizmetleri Teknikerliği Programı
TIBBİ HİZMETLER VE TEKNİKLER BÖLÜMÜ	İlk ve Acil Yardım Programı
BİLGİSAYAR TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ	Bilgisayar Programcılığı Programı
BÜRO HİZMETLERİ VE SEKRETERLİK BÖLÜMÜ	Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programı
ELEKTRİK VE ENERJİ BÖLÜMÜ	İklimlendirme ve Soğutma Programı
İLAHİYAT BÖLÜMÜ	İlahiyat Programı
MÜLKİYET KORUMA VE GÜVENLİK BÖLÜMÜ	Özel Güvenlik ve Koruma Programı
YABANCI DİLLER VE KÜLTÜRLER BÖLÜMÜ	Uygulamalı Türkçe ve Çevirmenlik Programı
YÖNETİM VE ORGANİZASYON BÖLÜMÜ	İşletme Yönetimi Programı

Gaziantep Üniversitesine bağlı Cerablus Meslek Yüksekokulu, bölge ihtiyaçları çerçevesinde programlanmıştır. Aynı zamanda bölgesel ve sektörel temsilciler ile beraber önde gelen sivil toplum kuruluşlarıyla beraber üretilen çözüm ortaklıkları sektörel ihtiyaca göre müfredat, uygulama ve staj planlamaları yapılmıştır. Tüm bu planlamalarla, eğitim alan öğrencilerin etkin ve verimli bir eğitim hayatı geçirerek iş hayatına atıldıkları zaman sürdürülebilir kabiliyetlere sahip olmaları amaçlanmaktadır (cerablusmyo.gantep.tr). Meslek yüksekokulunun yanında, bölgeden gelen talep doğrultusunda üniversitenin bölgede fakülte kurma amacıyla yürüttüğü çalışmalar devam etmektedir (Parlak, 2019).

2.2. Harran Üniversitesi El-Bab Kampusu

Bunun yanında Harran Üniversitesi tarafından El-Bab'da kurulması hedeflenen kampüsün çalışmaları da devam etmektedir. Harekât sonrası terör unsurlarından temizlenen bölgelerde; Cerablus, Çobanbey, El Bab ve Afrin bölgelerindeki gençler uzun savaş yıllarının ardından üniversitede okuma imkânına yeniden kavuşabilecekler. Alt yapı ve diğer hazırlıklarının bitiminden sonra El-Bab eğitim kampüsü hayata geçirilecektir. Kurulması planlanan üniversitede açılacak bölümlerde Türkçe, Arapça ve İngilizce olarak eğitim verilecektir. Harran Üniversitesinin bu girişimi Fırat Kalkanı bölgesinde yaşayan gençlerin kendi topraklarında eğitim hayatlarını idame ettirme imkân sağlayacaktır (Üniversitesi, 2019).

Halen kurulma çalışmaları devam eden üniversitenin 1. sınıf öğrencileri sınavla tespit edilmiştir. Ancak bu öğrenciler yeterli imkanlar oluşturuluncaya kadar Şanlıurfa'da eğitime devam etmektedirler.

2.3. Uluslararası Şam Üniversitesi

Bunların dışında İHH'nın 2015 yılında kurup halen desteklediği Uluslararası Şam Üniversitesi eğitim taleplerini karşılamaya çalışmaktadır. Hukuk ve ilahiyat, siyasal bilimler, iktisadi ve idari bilimler ve mühendislik fakültesi bulunan üniversitede 160'ı kız toplam 650 öğrenci eğitim görmektedir (Atıcı, 2018). Müfredat olarak dünya genelinde kabul görmüş bir programı uygulayan üniversitede mühendislik fakültesi 4 yıl, diğer fakülteler ise 3 yılda öğrencilerini mezun etmektedir. 56 öğretim elemanı içerisinde 1 profesör, 4 doçent, 31 doktor, 11 yüksek lisans mezunu ve 9 adet de lisans mezunu bulunmaktadır. Bu öğretim elemanları içerisinde Suriye'nin dışında Türkiye, Fransa, Norveç, Fas gibi ülkelerde eğitim almış isimler yer almaktadır. Sadece Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve İdlib bölgelerinden gelen öğrencileri kabul eden üniversitede öğrencilerin lise diploma notlarına göre yapılan sıralama sonrası mülakat ile üniversiteye giriş hakkı kazanmaktadırlar. Uluslararası Şam Üniversitesi daha iyi bir eğitim vermek amacıyla farklı ülkelerdeki üniversitelerle iletişim kurmuş ve üniversitenin uluslararası alanda tanınmasına yönelik çalışmaları hızlandırmıştır (University, 2018).

2.4. Yükseköğrenim Alanında Yaşanan Diğer Gelişmeler

Suriye Geçici Hükümeti Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak Azez'de faaliyetlerini sürdüren Özgür Halep Üniversitesi, 19 fakülte ve 10 enstitüden oluşmaktadır. Üniversite tarafından, 2018 yılı itibariyle çeşitli bölümlerde yaklaşık 5 bin öğrenci eğitim görmektedir (Etilaf, 2018).

Fırat Kalkanı Bölgesinde Gaziantep Üniversitesi, Cerablus Meslek Yüksekokulu, Harran Üniversitesi El-Bab Yerleşkesi, Uluslararası Şam Üniversitesi ve Özgür Halep Üniversitesi dışında El-Bab'da bulunan Suriye Başakşehir Üniversitesi özel üniversite olarak eğitim faaliyeti yürütmektedir.

SONUÇ

Fırat Kalkanı Bölgesi 2017 yılı Şubat ayından bu yana hemen her alanda büyük gelişme kat etmiştir. Yapılan çalışmalar sonucu Suriye içerisinde adeta bir pilot bölge konumuna ulaşan bölgenin hızla artan nüfusu, çalışmaların insanlar tarafından da, bölgenin umut ışığı olarak görüldüğünün bir kanıtı mahiyetindedir (Aslan, 2019). Bölgeye yönelik olarak çok farklı alanlarda faaliyet yürütülmektedir. Eğitim konusu da bölgeye yapılan çalışmaların başında gelmekte, bölgenin artan nüfusuna paralel olarak eğitim faaliyetleri her geçen gün artmaya devam etmektedir. Bu çerçevede, geleceğin Suriye'sinin inşası için bölgede yürütülen çalışmalar sonucu gelişen eğitim potansiyelinin doğru ve etkin bir şekilde koordine edilmesi bölgeye katkı sağlanması açısından büyük önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Acun, C. (2016). *7 soruda Fırat Kalkanı operasyonu*. 2019 tarihinde timeturk.com: <https://www.timeturk.com/7-soruda-firat-kalkani-operasyonu/haber-268895> adresinden alındı
- Aslan, M. (2019). *Yeniden Yapılandırma | Türkiye'nin Suriye'deki Modeli*. SETA.
- Atıcı, C. (2018). *Fırat Kalkanı Bölgesi: Barış İnşa Süreci*. İnsanmer.
- Bakanlığı, M. E. (2017, Eylül 13). "*Fırat Kalkanı*" bölgesine eğitim hamlesi. 2019 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı: <https://www.meb.gov.tr/quotfirat-kalkaniquot-bolgesine-egitim-hamlesi/haber/14459/tr> adresinden alındı
- cerablusmyo.gantep.tr*. (tarih yok). 3 30, 2019 tarihinde [cerablusmyo.gantep.edu.tr: http://cerablusmyo.gantep.edu.tr/pages.php?url=genel-bilgiler-11](http://cerablusmyo.gantep.edu.tr/pages.php?url=genel-bilgiler-11) adresinden alındı
- Coşkun, İ. (2018). *Suriye'de Eğitimin Geleceği ve Fırat Kalkanı Bölgesinde Eğitim Faaliyetleri*. SETA.
- Etilaf. (2018, Temmuz 02). Mayıs 03, 2019 tarihinde [tr.etilaf.org web sitesi: http://tr.etilaf.org/haberler/saha-haberleri/ozgur-halep-universitesi-550-o%C4%9Frenicinin-mezuniyet-toreni-gerceklestirdi.html](http://tr.etilaf.org/web-sitesi: http://tr.etilaf.org/haberler/saha-haberleri/ozgur-halep-universitesi-550-o%C4%9Frenicinin-mezuniyet-toreni-gerceklestirdi.html) adresinden alındı
- Kara, M. (2018, Haziran 6). *SETA'dan 'Suriye'de Eğitimin Geleceği' raporu*. 2019 tarihinde Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/setadan-suriyede-egitimin-gelecegi-raporu/1167358> adresinden alındı
- K. M. Müdürlüğü (2018, Haziran 22). *Fırat Kalkanı Bölgesinde Lise Bitirme Sınavları Başladı*. 2019 tarihinde Kilis Milli Eğitim Müdürlüğü: <http://kilis.meb.gov.tr/www/firat-kalkani-bolgesinde-lise-bitirme-sinavleri-basladi/icerik/3652> adresinden alındı
- Parlak, M. A. (2019). *Anadolu Ajansı*. Anadolu Ajansı: <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/firat-kalkani-bolgesine-fakulte-aciliyor/1489435> adresinden alınmıştır
- Sunum. (2019, Ocak). Bölgede Faaliyet Gösteren Kuruluş Yetkilileri. *Eğitim Sunumu*.
- University, I. S. (2018). *International Sham University Faaliyet Raporu*. Azez: International Sham University.
- Üniversitesi, H. (2019). *Harran Üniversitesi*. <https://harran.edu.tr/sayfa.aspx?st=haber&sid=1778> adresinden alınmıştır